

NHỮNG NGƯỜI CON VIỆT CỦA

ADELAIDE

Thành phố Lễ Hội, Thủ đô Rượu Vang,
Thành phố Thảm Xanh, Thành phố Thánh Đường Đ
đó là những danh hiệu mà du khách dành tặng cho
Adelaide của tôi. Chưa từng có nơi nào bầu trời lại
cao rộng và xanh ngắt đến như thế! 100 sắc dân
khác nhau đang chung tay tạo dựng nền văn hóa
đặc sắc của Adelaide.

DENNIS COLEMAN

Sài Gòn, dù là một thành phố năng động và thú vị, không phải khi nào cũng làm người ngoài nổi nhớ Adelaide trong tôi Đ nổi nhớ thành phố 1,1 triệu dân từng là mái nhà của thổ dân Kaurna, với tên gọi Tandanya Đ Kanguru đỏ*. Sống và làm việc tại Sài Gòn gần 4 năm cho tôi đủ thời gian để hồi tưởng lại những gì mình nhớ nhất ở thành phố quê hương.

Điều gì khiến tôi nhưng nhớ nhất khi phải sống xa quê hương?

Chưa từng có nơi nào bầu trời lại cao rộng và xanh ngắt đến như thế! Khuôn viên cây xanh bao quanh thành phố quả là một báu vật mà đại tá William Light, nhà sáng lập có tầm nhìn xa, đã để lại cho thế hệ sau. Mặt nước xanh hiền hòa nơi Vịnh Thánh Vincent, vòng cung tự nhiên của đồng bằng Adelaide, và rặng núi Mt Lofty xanh tươi phía xa xa chợt hiện lên trong tâm trí tôi, rồi mùa thu chợt trở nên rõ ràng với những hàng cây vàng đồng xen lẫn nâu đỏ nằm lọt thỏm giữa những thân bạch đàn oai vệ. Lũ cá heo nô giỡn trên sông Port, thú rừng thoải mái rong chơi, những chú cá voi ngang qua vịnh Victor Harbor, Đ tất cả đều rất dễ dàng tiếp cận.

NGƯỜI VIỆT Ở QUÊ TÔI

Hiện nay, hơn 100 sắc dân khác nhau đang chung tay tạo dựng nền văn hóa đặc sắc của thành phố Adelaide, thủ phủ của tiểu bang Nam Úc. Có khoảng 12.000 người Việt sinh sống tại đây, và số lượng du học sinh Việt Nam ngày một gia tăng. Chỉ mới vài năm trước, tôi còn biết từng tận từng sinh viên người Việt một, với tư cách là chủ tịch Hội Việt Úc ở Nam Úc. Những cuộc họp quan trọng thường được tổ chức tại nhà tôi, thi thoảng có sự tham gia của cả đại sứ Việt Nam đến từ Canberra.

Lễ Tết thường được tổ chức tại các đền chùa, có cả múa lân, đốt pháo, hát dân ca, trình diễn nghệ thuật truyền thống, và một chương trình văn hóa Đ văn nghệ và ẩm thực dân gian cuốn hút hơn 20.000 người tham dự. Riêng Tết Trung Thu thì đi luôn vào đời sống văn hóa ở Adelaide. Trên sân khấu, Đờn Thào, chơi đàn tranh và ghi-ta cổ điển, cùng dàn nhạc sáo trúc là những nghệ sĩ ngôi sao. Thịnh soạn, vào dịp Lễ hội của Adelaide, Đoàn Múa Rối Nước Hà Nội cũng đến trình diễn ở Hồ Botanic.

Cộng đồng người Việt định cư chủ yếu ở hai quận Pennington và Salisbury, tức khu Pennington Hostel trước đây. Ngôi chùa Pháp Hoa do nhà sư đáng kính Thích Như Huệ trụ trì, và Trung tâm Cộng đồng Việt Nam là những điểm văn hóa trong khu vực. Salisbury còn có một nhà thờ của người Việt nằm ngay trung tâm nơi, do Lm. Augustine

Thu coi sóc trong nhiều năm liền. Con đường Hanson gần như thuộc hẳn về người Việt, với đầy đủ các tiệm thuốc, tiệm tạp hóa và nhiều địa điểm khác. Thế nên, hồi thập niên 90, quả thật hài hước khi chính trị gia Pauline Hanson lớn tiếng phản đối làn sóng nhập cư, gây bức xúc cho chính những cửa hàng mang tên Đ mình. Mới đây nhất, vào đầu tháng 5/2007, ông Lê Văn Hiếu được bổ nhiệm vào chức vụ Phó Thống đốc tiểu bang Nam Úc.

Adelaide có tiếng là một thành phố ẩm thực kể từ thập niên 80, khi Thủ hiến Dunstan mở nhà hàng và phát hành sách dạy nấu ăn của mình. Và Le Thu Thai, một Việt kiều, đã gia nhập vào hàng ngũ những đầu bếp Nam Úc kiệt xuất nhất ĐĐc Úc như Cheong Liew và Maggie Beer. Nhà hàng đầu tiên của Le Thu Thai, Nediz Tu, được tặng giải

Laortie eugeros adion vel doluptate consequatet nonsel digna accum volorti onummy nit lor sit dipisenibh ent wismolutetum dolut la augait veliscil ingenis aliquatincil in vel digna facil doloreros ad tatet acin et, veraessim et acillam inim volobor si. Iquisim illum qui el iure consequis ea consendit autet dolor iusto etum voluptat. Am volesectem alis at. Ugiamcon vel eugait nonsequam, commolortie dolortie

thường nhà hàng Úc trong năm do tạp chí Gourmet Traveller (Mĩ) trao tặng năm 1990. Bản thân ông cũng nhận giải thưởng, khi còn làm bếp trưởng ở nhà hàng Bridgewater Mill, nhờ phong cách nấu nướng Pháp Đ. Á.

NGƯỢC DÒNG THỜI GIAN ...

Adelaide được đặt theo tên của một vị hoàng hậu thuộc dòng dõi hoàng gia Đức. Hoàng hậu Adelaide, vợ vua William IV, đã đi đầu trong nhiều cuộc cải cách của nhà vua nước Anh thời bấy giờ. Chính nhờ bầu không khí cải cách ấy, một chuyện không tưởng đã diễn ra ở Antipodes (chỉ Úc và New Zealand - ND). Không như các thành phố thuộc địa khác, Adelaide không hề có bóng dáng lao động khổ sai, còn đất đai thì được bán cho Đnhững người có đạo đức tốt và siêng năngĐ ở Anh. Xã hội bao dung này còn thu hút những người Đức theo đạo Tin Lành tìm đến lánh nạn, và chính họ đã làm ra thứ rượu nho lừng danh ở Thung lũng Barossa. Chóp nhà thờ và đỉnh hình tháp nhọn của các nhà máy sản xuất rượu vang Kaiser Stuhl, Seppelts và Orlando, in đậm dấu ấn của nền văn hóa Đức thời Trung cổ. Ngày nay, rượu vang Barossa được xuất khẩu đến khắp nơi trên thế giới.

Adelaide có được những di sản quý giá về mặt kiến trúc Đ quy hoạch đô thị, đó là nhờ công lao của Đại tá Light, Tổng Công trình sư đầu tiên. Chính ông là người đã ra lệnh xây các đại lộ rộng lớn, những khu phố có quy hoạch ngay hàng thẳng lối và khu vực công viên cây xanh rộng lớn bao quanh thành phố. Khi tôi hỏi Thị trưởng đương

nhệm Michael Harbison xem ông suy nghĩ thế nào về ưu điểm của Adelaide, ông cho rằng Adelaide thuộc loại thành phố Đđể sốngĐ, nhờ giao thông thuận tiện, nhờ thành phố được Đquy hoạch khéoĐ, tiện cho việc cho việc đăng cai các sự kiện quốc tế.

Đại tá Light là con trai của Thống đốc vùng Penang (Malaysia) và công chúa xứ Kedah. Tình cờ sau này, Georgetown, Penang và Adelaide trở thành các thành phố kết nghĩa. Mối liên hệ với Malaysia càng thêm khăng khít khi Don Dunstan kết hôn với một phụ nữ sinh trưởng tại Malaysia là Adele Koh vào năm 1975. Một điều thú vị khác, ca sĩ người Malaysia Kamahl là nghiên cứu sinh của Adelaide trong khi giọng hát gây xúc động Guy Sebastian của Adelaide lại mang trong mình dòng máu Malaysia.

CÁC SỰ KIỆN NỔI BẬT TRONG NĂM

Tháng Một có cuộc đua ĐTour Down UnderĐ (tương tự như Cuộc đua Vòng quanh nước Pháp), với sự kiện các tay đua xe đạp đổ về từ khắp nơi trên thế giới, đua từ Barossa băng qua các quả đồi, và chạy dọc theo bờ biển tới Victor Harbor. Đám đông luôn tụ tập đông nghẹt tại điểm xuất phát. Vào tháng 3, Adelaide lại náo động bởi cuộc đua siêu xe hơi vòng quanh thành phố (Clipsal 500 V8 Supercar Race), với các Đcon xeĐ của hai hãng Holden và Ford. (Holden là nhà sản xuất xe hơi nội địa đầu tiên của Úc, ra đời vào năm 1949 tại Adelaide. Sir Thomas Playford, thủ hiến của bang trong suốt 27 năm, đã khích lệ Holden bành trướng ra bên ngoài. Về sau, Holden nhập vào General Motors của Mĩ để trở thành GMH.)

Tiếp đó, Adelaide bước vào ĐTháng Ba cuồng điênĐ, với Lễ hội Nghệ thuật Adelaide (Adelaide Festival of Arts) và Lễ hội nghệ thuật tự do (Fringe Festival) nổi tiếng toàn cầu. Công viên Ry-mill trở thành ĐVườn hoan lạc thiên đườngĐ, một ngôi làng sáng lấp lánh, với những vở hài kịch và các chương trình tạp kĩ trong rạp Spiegeltent (một Đlều gươngĐ kiểu Bỉ). Những người hát rong mua vui cho đám đông, trong khi một số người khác bia bọt ngoài vườn. Hài kịch, ca vũ, và bi kịch không thiếu trong các nhà hát, nhiều như các cửa hàng đồ cổ trong thành phố. Cuộc trình diễn nghệ thuật sắp đặt và tuần lễ viết văn là hai sự kiện đáng yêu khác. Womadelaide, một lễ hội âm nhạc được toàn thế giới biết đến, là một kì sự kiện kì diệu nữa của tháng ba. Năm nay, ĐTháng Ba cuồng điên” càng thêm hoành tráng với Đại hội thể thao của cảnh sát và lính cứu hỏa (World Police and Fire games), thu hút sự tham gia của 8000 vận động viên đến từ 80 nước .

Cuộc vui lên đến đỉnh điểm với Lễ hội đua ngựa mừng Phục Sinh (Adelaide Cup carnival) diễn ra ở Oakbank. Lễ hội Cabaret tháng 6 nổi tiếng thu hút nghệ sĩ đến từ khắp nơi trên thế giới. Ngoài ra, còn có những sự kiện không thể bỏ qua như Hòa nhạc dưới ánh sao (Symphony Under the Stars) bên bờ sông Torrens, đua xe hơi sử dụng năng lượng mặt trời từ Darwin tới Adelaide, đám rước mừng lễ Giáng Sinh (thu hút hàng trăm ngàn người), đua xe hơi cổ từ Bay cho đến Birdwood.

Adelaide yêu thích tiệc tùng và có lối đón chào nồng nhiệt. Khi ban nhạc Beatles đến Úc vào năm 1964, hơn 350.000 khán giả hâm mộ đã hoan hoan xếp hàng đón rước từ sân bay cho tới tận Tòa Đại Sảnh. “Cuộc đón rước lớn nhất từ trước đến giờĐ, theo nhận xét của John Lennon.

NHỮNG NGƯỜI CON CỦA ADELAIDE

Thành phố cũng có công nuôi dưỡng rất nhiều tài năng trên “sàn diễn” cuộc đời. Adelaide là nơi họ chào đời, hoặc là nơi họ chọn đến. Bộ trưởng ngoại giao Alexander Downer có gia đình ở Adelaide. Leighton Hewitt nổi tiếng trong làng quần vợt, Sir Robert Helpmann lừng lẫy trong thế giới ballet, khoa học gia Sir Mark Oliphant chuyên nghiên cứu về hạt nhân, và Lord Florey, người chiết xuất ra chất kháng sinh penicillin, đều là dân Adelaide. Scott Hicks và Rolf de Heer, hai đạo diễn phim nổi tiếng, cũng là con trai xứ Adelaide. Phi hành gia Andy Thomas của NASA cũng đến từ Adelaide. Sir Donald Bradman, người đứng đầu bộ môn cricket của thế giới, và Marjorie Jackson Nelson, huy chương vàng Olympic, hiện là Thống đốc bang, cùng chọn Adelaide làm quê hương. Ngay cả Thủ tướng Anh Tony Blair cũng trải qua những năm tháng ấu thơ tại đây, còn Mel Gibson thì hiện sở hữu một ngôi nhà ở Adelaide. Kẻ đào tẩu trong ĐVụ cướp xe lửa táo bạoĐ bên Anh, Ronald Biggs từng giả trang để ẩn náu ở đây vài năm. Sir Arthur Conan Doyle cũng từng ghé qua nơi này, có lẽ để sáng tác vài truyện trong loạt trình thám Sherlock Holmes.

Adelaide tiếp tục phát triển thịnh vượng. Các dinh thự lâu đời, đặc biệt là khu vực mang đậm dấu ấn văn hóa Âu châu phía Bắc, được phục chế tinh tế. Làn sóng các dinh thự ĐxanhĐ với lối kiến trúc ấn tượng đang dần dần mọc lên. Chợ búa và khu phố người Hoa nhiều màu sắc lúc nào cũng tất bật. Cảnh sinh viên quốc tế đang đổ xô đến và một sự tự tin mới mẻ đang trỗi dậy. Adelaide đang dần trở thành một trung tâm chất xám. 🇦🇺

* The place of Red Kangaroo

THE VIETNAMESE FLOURISH IN CULTURAL

ADELAIDE

Em doluptat, consequat illa core erat
ad tet, quam eu faciduisi tionsenibh elissisi enisi.

Sustrud te tet, sit, quamcom molorpe riustisit
lobor se velisl ulla augait augait lum do odit nulla
consequat. Ure velesecte.

The Festival City, Wine Capital, City of Parklands, City of Churches:
these are just some of the distinguishing badges that Adelaide
wears as a city. Being a 5th generation descendant of pioneers who
arrived shortly after the “The Buffalo” with Governor Hindmarsh
and the city founders in 1836, it is hard not to be biased about this
city of both heritage and progressive ideals. Living and working in
Saigon, Vietnam for almost 4 years gave me time for reflection about
what I missed most about my mother city.

So, what was it that I pined for while away? Saigon, dynamic and
exciting engine-house of a city though it is, did not always quench

*Laortie eugueros adion vel doluptate consequatet
nonsed digna accum volorti onummy nit lor sit dipis-
senibh ent wismoludetum dolut la augait veliscil ing
enis aliquatincil in vel digna facil doloreros ad tatet
acin et, veraessim et acillam inim volobor si.
Iquisim illum qui el iure consequis ea consendit au-
tet dolor iusto etum voluptat. Am volesectem alis at.
Ugiamcon vel eugait nonsequam, commolortie
dolortie*

my homesickness for Adelaide, this city of 1.1 million people once the homeland of the Aboriginal Kurna people, known as Tandanya. In no other city have I ever been so aware of the vast, brilliant blue sky. The parklands which encircle the city are a rare gem and a legacy of that founder of great foresight, Colonel William Light. The calm blue waters of St Vincent's Gulf and the natural amphitheatre of the Adelaide Plains with the verdant Mt Lofty Ranges as a back drop came to mind, dazzling in Autumn with russet and bronzed gold European trees and hedges amid the stately Eucalypts. Dolphins leaping playfully about in the Port River, free roaming native animals and whale watching at Victor Harbor are all within easy reach.

Adelaide, the capital of South Australia was once the most Anglophile of Australian cities, yet now more than 100 different ethnic groups contribute to the cultural vibrancy of the city. There are approximately 12,000 permanent Vietnamese in South Australia and in recent years the number of Vietnamese international students has grown markedly. Only a few years ago, as President of the Australia Vietnam Society in SA, I knew all of the Vietnamese students personally: functions were often held at my home with the Vietnamese ambassador from Canberra on one occasion.

Most of the Vietnamese community is located in the Pennington and Salisbury districts, the former mushrooming around the former Pennington Hostel which housed the early tide of Vietnamese refugees. Phap Hoa Buddhist Temple, headed by the Venerable Thich Nhu Hue and the Vietnamese Community Centre are cultural hubs in the area. Hanson Road is the Vietnamese strip with Vietnamese pharmacies, grocery shops and many other venues. Interestingly, when Pauline Hanson, federal anti-immigration politician of the 90's, was making international headlines, Vietnamese

businesses were becoming nervous about the irony of bearing names such as “Hanson Surgery”, “Hanson Jewellery” and such like. The road was actually named after a South Australian former politician. Salisbury has the Vietnamese Catholic Church at its centre where the much loved Father Augustine Thu was leader for many years.

Adelaide has been renowned as a culinary city since the heady days of Premier Dunstan launching his cookbook and restaurant in the 80’s and Le Tu Thai has joined those other great South Australian chefs, Cheong Liew and Maggie Beer in national acclaim. Le Thu Thai’s first restaurant, Nediz Tu, was awarded best Australian restaurant of the year by American based Gourmet Traveller magazine in 1990. He is still winning awards as chef at the picturesque Bridgewater Mill, owned by Petaluma Wines, with his French-Asian fusion style fare.

Tet or New year is celebrated at the temple with lion dances, fireworks and Vietnamese song and traditional drama. Traditional foods and a full cultural program is enjoyed by up to 20,000 participants the following week while the Moon Cake Festival also contributes to Adelaide’s cultural life. On the musical front the “Bamboo Ochre Ensemble” and Dang Thao who plays the zither (dan tranh) and classical guitar are star performers. The Water Puppets of Hanoi have performed at the Botanic Lake here for the Adelaide Festival on occasions.

It is significant that Adelaide has as its namesake the consort of a King. Queen Adelaide of royal German descent was the wife of King William IV and the non assuming Queen spearheaded many of King William’s reforms in Great Britain at the time. It was in this climate of reform, that a new Utopia in the Antipodes was conceived. Unlike all the other major Australian colonial

capitals, Adelaide was to have no convict labour and land was pre-sold in England to “men of good character and industriousness.” This tolerant society appealed to German Lutheran refugees who sought sanctuary here and founded the world renowned vineyards of the Barossa Valley. Church spires and turreted wineries the likes of Kaiser Stuhl, Seppelts and Orlando in the region bear testament to this rich Teutonic heritage. Barossa wine is exported all over the world today. South Australia boasts votes for women, votes and land rights for aboriginals, reforms on sexuality and a host of other issues.

Adelaide owes much of its well planned legacy to Colonel Light, the first Surveyor General. It was he who was responsible for the wide boulevards, planned grid pattern and extensive parklands. When I asked the current Lord Mayor, Michael Harbison about his thoughts on Adelaide’s virtues, he commented on its “liveability” due to the ease of travelling around, it’s being “ beautifully planned”, conducive to the staging of international events.

Incidentally, Colonel Light was the son of the British Governor of Penang and a princess of the royal house of Kedah and at a later stage Georgetown, Penang and Adelaide became sister cities. Links with Malaysia were further forged when Don Dunstan married Malaysian born Adele Koh in 1975. Malaysian singer Kamahl was an Adelaide graduate while Adelaide’s singing sensation Guy Sebastian is also of Malaysian extraction.

An impressive events calendar of events takes place in the expansive parklands. January witnesses the Tour Down Under (equivalent of the French Le Mans) with cyclists descending on the city from all quarters of the globe. Crowds throng to the opening park circuit before the race from the Barossa through the hills and along the coast to Victor Harbor takes place. Octane levels rev up in March for the Clipsal V8, primarily Holden and Ford, city circuit. (Holden was Australia’s first locally made car made in Adelaide in 1949, encouraged to expand here by astute premier of 27 years, Sir Thomas Playford, and later to join with the American General Motors to become GMH.)

Adelaide then enters “Mad March” the world renowned Adelaide Festival of Arts and Fringe Festival. Rymill Park becomes “The Garden of Unearthly Delights”, a cultural village of twinkling lights, burlesque and vaudeville in the Spiegel tent (a Belgian “tent of mirrors”). Buskers entertain the crowds and others party in the outdoor beer

garden. Comedy, dance and drama burst out in theatres, old warehouses all over the city. Art installations and writer’s week are other well loved features. Womadelaide, an acclaimed world music festival, is another magical March weekend of global culture. This year ‘Mad March’ took on an extra spectacle with 8000 competitors from 80 countries descending on Adelaide for the World Police and Fire games.

The entertainment fires up again with the Adelaide Cup and Easter Horse racing carnival at Oakbank while the world acclaimed June Cabaret Festival draws performers from all over the globe. Other major events are the Symphony Under the Stars on the Torrens river banks, Darwin to Adelaide international Solar Car Race, the massive Christmas Pageant (which draws crowds of several hundred thousand), and the Bay to Birdwood Classic Car Rally.

Adelaide loves to party and to turn on a rapturous welcome. When the Beatles visited Australia in 1964, over 350,000 jubilant supporters lined the route from the airport to the Town Hall, “the biggest reception ever” in the words of John Lennon at the time.

The City has also nurtured many players on the world stage, both by birth and choice of destination. Foreign Minister, Alexander Downer, has his home in Adelaide. Leighton Hewitt of tennis fame, Sir Robert Helpmann of world ballet stature, nuclear scientist Sir Mark Oliphant and penicillin developer, Lord Florey are Adelaide progeny. Sir Donald Bradman, world cricket supremo, chose Adelaide as his home as did Marjorie Jackson (- Nelson), Olympic gold medalist, current State Governor. Scott Hicks and Rolf de Heer, both of film director fame are Adelaide sons. Even Britain’s Tony Blair spent several years of his early life here while the bigoted Mel Gibson owned a house in Adelaide. Runaway “Great Train Robber”, Ronald Biggs was in disguised hiding here for several years and Sir Arthur Conan Doyle visited, perhaps penning some of his Sherlock Holmes tales. NASA astronaut, Andy Thomas also hails from Adelaide.

Adelaide continues to grow and prosper. Heritage buildings, particularly the North Terrace classical European cultural precinct, are lovingly restored, a new wave of “green” buildings of impressive architecture is soaring upwards, the colourful produce market and China Town precinct bustle with life. International students come in droves and a new found confidence is emerging in Adelaide becoming a boutique centre of excellence in its own right. 🏡